

literatur eller dens Fortsættelse Kapellan- og Højskolepoesien, desuden en Række egenlige Opbyggelsesskrifter, særlig naturligtvis de blombergske. Enkelte Steder kunde man ogsaa finde et tilfældig opbevaret Eksempplar af ældre Tiders religiøse Literatur, smaa, tykke Bøger med de besynderligste Titler. En hed „Frelsens Olje“. En anden „Liden gylden Skatkiste“. En tredje „Fire Bøger om Kristi Efterfølgelse“. En fjerde „Jesu blodige Vunder og Saar som det sikreste Tilflugtssted for alle i Nød bestedte Syndere“. Folk blev næsten forlegne, naar man fandt dem i Besiddelse af saadanne pietistiske Skrifter fra en uoplyst Tidsalder; og da i Virkeligheden heller ingen læste i dem længer, havde det ikke været svært for Per at erhverve nogle Stykker af dem til sin Bogsamling. Han havde anskaffet dem alene for Snurighedens Skyld; men som han en Aften sad og bladede i en af dem, idet han særlig eftersøgte saadanne Steder, der var stærkest mærkede af Fortidens Læsning, gjorde han den Opdagelse, at disse gamle Folkeskrifters naive, snart platte, snart svulstige Tone, der i Grunden var ham imod, alligevel paa en sær Maade betog ham.

Og dette førte videre. Med sin uophørlig voksende Trang til at komme tilbunds i sig selv, til at forstaa sit eget Væsen endog i dets flygtigste Fornemmelser, tog han fat paa en historisk Undersøgelse af det religiøse Liv i det Tidsrum, hvorfra Størsteparten af disse Skrifter stammede. Han førtes ved dette Studium helt tilbage til Pietismen under Kristian den Sjette og herfra atter fremad gennem Oplysningstidens herrnhutiske Separatisme, til den mærkelige Lægmandsbevægelse i Aarhundredets Begyndelse, hvoraf Samtidens store, folkelig-